

Vigyázz, Amerika!

Kedves Anne!

Ezúton is köszönöm, hogy szokásod szerint fölhívtad anyámat a születésnapján, nagyon jólesett neki. Ilyenkor mindig megjegyzi, hogy ha a másodunokatestvérének a lánya képes gratulálni neki az Egyesült Államokból, akkor a Berciék is fölemelhetnék a kagylót a Csengery utcában, de hagyjuk, nem ezért írok neked, főképpen nem egy újságban.

Kedves Anne, tudom, hogy Utah államból mennyire drága a telefon. Ha a gratuláció után mégis új témába kezdted, az azt jelzi, hogy nagyon felizgatott a dolog. Mármint hogy mit is kezdjél a felhívással, melyet egy Lovas István nevű úr küldött neked az Új Demokrata meg a Magyar Fórum című újságok nevében. Azt mondtad: nem nagyon érted, mi ez, sőt attól tartasz, az amerikaiak még kevésbé fogják érteni. Mármint, ha megvalósulna Lovas úr kérése, s te meg az összes hazánkfia, aki odakint magyar nyelvű lapot szerkeszt, hirtelen mind megjelentetnétek a Felhívás az Amerikában élő magyarokhoz című cikket, nem sokkal Horn miniszterelnök úr amerikai látogatása előtt.

Persze nem tudod, miről beszélek, tetted hozzá, én viszont biztosítottalak, hogy nagyon is tudom. E felhívást itthon is közzétette az Új Demokrata meg az Új Magyarország, igaz, nem tulajdonítottunk neki különösebb jelentőséget. Lovas úréktól ez a megszokott tenor, s valahogy nem gondoltunk bele, hogy az itthon oly ismerős szavak miképp hangzanak egy merőben más közegben. Hogy lesznek kinti magyarok, akik esetleg úgy tesznek majd, ahogyan a felhívásban meg van írva: "Amerikában szavazó barátaink! Kérünk Titeket, hívjátok föl kongresszusi képviselőiteket, írjatok, táviratozzatok, faxoljatok nekik! Mondjátok el, milyen diktatórikus törekvéseknek engednek teret ebben az országban! Mondjátok el, hogy ez a kormány leállította a vezetők átvilágítását, visszaállítja a véreskezű kommunista diktatúrában érdemeket szerettek kiemelt nyugdíját! Mondjátok el, hogy már csaknem teljesen megfojtották az ellenzéki sajtót! Mondjátok el, hogy a privatizációnál a nepotizmus, a haveri viszony és az ideológiai együvé tartozás a döntő! Mondjátok el, hogy Magyarországon egyre több ember éhezik, fűtés, villany nélkül él! Mondjátok el, hogy az ország forrongani kezdett, ami felrobbanthatja azt a stabilitást, amelyre itt oly büszkék voltunk!... Ha a hivatalos Amerika fogadni akarja Hornt, fogadja. De legyen felkészülve, ki lesz a vendége. Ezt mi nem tudjuk elérni, mert minden kommunikációs csatorna a koalíció kezében van. Tegyetek meg minden tőletek telhetőt! Help us! Please!"

Te már azt sem értetted, szegény Anne, hogy ha Magyarországon ezt mégis meg lehet írni, akkor miért idős és megfáradt emigránsok faxolnák meg a kongresszusnak a Lovas úr jajszavát, amely egyébként majdnem úgy hangzik, mint Nagy Imre ötvenhatos rádiós segítségkérése. Sok egyéb mellett azzal a különbséggel, hogy pillanatnyilag nem világos, ki kér és mit. Mert ha bajban van az ország – és megerősíthetem: igen, csakugyan nagy bajban van, ha nem is egészen azért, amit a Lovas úr írnak –, akkor vajon miért arra próbálják rávenni Amerikát, hogy segítségképpen ne hogy segítsen. Gazdaságilag legalábbis.

Ez így nincs kimondva persze. De hát hol az az eszelős amerikai üzletember, aki pont nálunk akarna biznissz csinálni, miután a képviselő barátja átfaxolta neki valamelyik amerikai magyar sürgős táviratát. Miszerint az óhazából üzenik, hogy "Terjed az elégedetlenség, az ország működőképességét megbénító sztrájkok, a bizonytalanság, a szervezett és szervezetlen bűnözés, a kábítószeresítés, az ital, a

káosz. És terjedőben van egy olyan, a társadalmat kettészakító, leírhatatlan intenzitású gyűlölet, amelyről csak az alkothat fogalmat, aki idelátogat. "Megleszek nélküle, mondja erre az amerikai üzletember. És természetesen nem látogat. Horn látogat Amerikába, akitől egy MDF-es képviselő a minap azt kérdezte, milyen kedvező befektetési ajánlatot visz magával. Horn azt mondta, nem szeretne a nyilvánosság útján üzeni, de az amerikaiak, akik eddig nyolcvanmilliárdos értékben vásároltak a magyar privatizáció során, igencsak érdeklődnek a villamosipar, a Matáv, a Mol, illetve a vidéki gázszolgáltatások iránt. Igaz, nem kapták még meg a Lovas úr átiratát. Így arról sincs fogalmuk, hogy a magyar üzletemberek mind bolondok, és egyáltalán, az egész országból hiányzik a racionalitás. A magyar cégek például politikai okokból hirdetnek az újságokban, nem pedig azért, hogy árukat adjanak el. Miattuk mennek tönkre az ellenzéki lapok, melyeket "példányszámuktól függetlenül", készakarva negligálnak.

Mi ez az egész? – kérdezted a telefonban Anne. Hiszen, ha jól emlékszel, nemrég még hazaárulásnak minősült, ha Konrád György, **Eörsi István** vagy mások egy-egy külföldi lapnak, tévétársaságnak nyilatkozva néhány elítélő mondatot mondtak az akkori kormányzatról. Az ország tekintélyét és jó hírnevét csorbították, ha jobboldali veszélyről beszéltek vagy arról, hogy az elektronikus médiumok a kormány szócsövénévé váltak.

Hogyan lehetséges, kérdezted, hogy ugyanazok, akik e hírnevet akkoriban annyira védelmezték, most kormányával együtt az egész országot a földbe taposnák? De addigra már nyilván túl soká beszéltünk, kedves Anne, a válaszokra legalábbis egy pillanatig sem vártál. Sietve megkérdezted, hogy van a gyerek, jól, mondtam, meg hogy majd írok, mert amit elmondtál, az bővebb töprengésre és elemzésre vár. De most azt veszem észre, hogy nincs mit elemezni. Amerikából úgysem lehet megérteni az óhazát. Napokba telne, ha csak azt elsorolnám, hányféleképp értelmezzük itt olyan szavakat, mint hazaszeretet, nemzet, gyűlölet, ostobaság. Úgyhogy tégy, ahogy jónak látod, Anne. Rád bízom, kinyomtatod-e a felhívást, ezen már úgysem múlik semmi. Sőt. Ha mással nem, e logikai fegyverténnyel tán bámulatba ejthetjük azt a primitíven gondolkodó, gőgös Amerikát.

R. Székely julianna